

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1506-250

Chișinău «18» iulie 2012

Biroul Permanent al Parlamentului

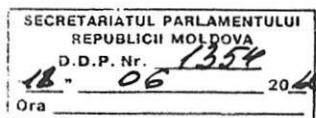
În temeiul articolelor 73 și 74 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 415 din 14 iunie 2012.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului nominalizat- Ministerul Justiției.

- Anexa: 1. Hotărârea Guvernului nr.415 din 14 iunie 2012- 2 ex.
2. Proiectul de lege aprobat.
3. Nota informativă.

Prim-ministru

Vladimir FILAT

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 415
din 14 iunie 2012

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege cu privire
la modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – La articolul 95 alineatul (2) din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art.195), cu modificările și completările ulterioare, cuvintele „după săvârșirea infracțiunii sau” se substituie prin cuvintele „până la pronunțarea sentinței sau”.

Articolul II. – La articolul 238 alineatul (1) din Codul de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.214-220, art.704), cu modificările și completările ulterioare, cuvintele „3 zile din durata pedepsei cu 2 zile de muncă” se substituie prin cuvintele „4 zile din durata pedepsei cu 3 zile de muncă”, iar cuvintele „3 zile din durata pedepsei cu o zi de muncă” se substituie prin cuvintele „3 zile din durata pedepsei cu 2 zile de muncă”.

Președintele Parlamentului

Notă informativă
la proiectul Legii cu privire la modificarea
și completarea unor acte legislative

Existența practicii neuniforme în aplicarea legislației penale cu privire la liberarea de la executarea pedepsei penale de către o anumită categorie de condamnați – cei grav bolnavi, precum și a problemelor identificate la aplicarea prevederilor privind compensarea privilegiată a zilelor de muncă pentru persoanele care își ispășesc pedeapsa cu închisoarea a determinat elaborarea proiectului de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

Astfel, referindu-ne, pentru început la Articolul I al proiectului, relevăm că necesitatea prevederilor sale se justifică prin scopul pe care îl urmăresc – acela de exclude carențele constatate în normele art. 95 din Codul penal, care generează apariția practicii neuniforme invocate mai sus. Or, redacția în vigoare a alin. (2) al art. 95 favorizează interpretări ambigue și subiective, care duc la aplicarea într-un mod discriminator și privilegiat a normei în cauză față de persoanele practice, în aceeași situație. Astfel, liberarea de la executarea pedepsei în temeiul normei sus-indicate se aplică doar persoanelor care au contractat o boală gravă (stabilă, de altfel, de clasificatorul bolilor, aprobat de Ordinul Ministrului Justiției nr. 331 din 06.09.2006) doar „după săvârșirea infracțiunii sau în timpul executării pedepsei”. În consecință, nu este posibilă aplicarea prevederilor menționate față de o altă categorie de condamnați – cei care au contractat boala pînă la săvârșirea infracțiunii, fie pînă la săvârșirea infracțiunii au contractat o altă boală mai puțin gravă, care, la acea etapă, nu cădea sub incidența legii, însă, pe parcursul executării pedepsei, aceasta, agravându-se, se include în categoria bolilor grave care împiedică executarea pedepsei.

Exemple elocvente, în acest sens, s-au înregistrat și la Centrul pentru Drepturile Omului, unde au fost înregistrate plîngerii de la condamnați care au solicitat intervenția avocaților parlamentari în legătură cu aplicarea prevederilor art. 95 din Codul penal. Cel mai relevant dintre acestea este cazul unui condamnat, invalid de gradul I, care s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de solicitare a aplicării art. 95 Cod penal, invocînd faptul că, în timpul executării pedepsei s-a îmbolnăvit de o boală gravă, care l-a pus în neputință de a se deplasa de sine stătător, ceea ce face imposibilă executarea pedepsei. În rezultatul expertizei medico-legale s-a constatat că maladiile depistate la acesta, se încadrau în lista bolilor care, potrivit Ordinului Ministrului Justiției nr. 331 din 06.09.2006, și pot servi temei pentru prezentarea lui spre liberare de la executarea pedepsei. Conform documentelor medicale prezentate instanței de judecată, pronosticul maladiei era nefavorabil pentru viață. Totuși, condamnatul a fost considerat bolnav din anii 1999-2001, cînd, în timpul satisfacerii serviciului militar, a suportat o traumă cranio-cerebrală severă. Astfel, avînd în vedere că maladia depistată la condamnat a apărut pînă la comiterea infracțiunii și executarea pedepsei, instanța de judecată a considerat că, în acest caz, nu au fost îndeplinite prevederile art. 95 din cod și a respins cererea condamnatului. Vizita avocatului parlamentar în instituția penitenciară, a constatat imposibilitatea persoanei respective de a se îngriji și de a se deplasa fără suport, aceasta fiind ajutată de un alt deținut, care și-a asumat benevol „atribuțiile” respective, reieșind din bunul simț și convingerile sale religioase. Astfel, deținutul-voluntar este invitat la condamnatul bolnav ori de cîte ori este necesar, aceste vizite

fiind în număr de 8-10, timp de 24 de ore. După intervenția avocatului parlamentar, condamnatului respectiv i-au fost create unele condiții specifice, i-a fost eliberat un scaun cu rotile, a fost transferat temporar la spitalul penitenciar pentru tratament calificat de susținere, administrația penitenciarului i-a acordat o încăpere special amenajată.

Trebuie de menționat că acesta nu este un caz singular și, în pofida condițiilor create pentru aceste persoane, inechitatea generată de prevederile legale și discriminarea acestor categorii de persoane la interpretarea arbitrară a legii nu poate fi justificată, în condițiile în care ele se află în aceeași situație, adică în imposibilitatea de a executa pedeapsa din cauza unei boli grave.

Totodată, relevăm că propunerea prezentată în proiect poate fi regăsită și în legislația corespondentă a unor state europene precum Estoniei și Lituaniei, care în legile penale ale sale (art. 79 și, respectiv, 76) acordă dreptul la liberare de la executarea pedepsei penale a persoanelor care au contractat boala atât pînă la pronunțarea sentinței (indiferent de momentul săvîrșirii infracțiunii), cît și după aceasta, pe parcursul executării pedepsei aplicate.

Astfel, se consideră că modificarea respectivă a prevederii de la alin. (2) art. 95 din Codul penal va asigura echilibrul între interesul public și cel al persoanei, aplicarea nediscriminatorie a prevederilor legale față de subiecți care se află în aceleași condiții și va servi ca instrument de remediu față de încălcarea unor drepturi ale persoanei condamnate.

Reprezentativă în acest sens, este și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, care a statuat că, unui deținuț, în special cei din categoria la care se referă și proiectul elaborat, necesită asigurarea unor condiții speciale, în caz contrar existînd pericolul de admitere a unui tratament degradant. Suferințele la care sunt expuși deținuții în legătură cu detenția sa, cu procedurile igienice, prezintă în sine un teren favorabil pentru crearea sentimentului de anxietate și de inferioritate, capabil să-i umilească și să-i înjosească, în consecință încălcîndu-se prevederile art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În situația în care, prin rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), cît și în hotărîrile CEDO a fost constatat faptul că instituțiile penitenciare din Moldova nu asigură condiții de detenție adecvate și corespunzătoare standardelor recunoscute, speța Price contra Regatului Unit este relevantă vizavi de situația condamnaților care suferă de maladii grave. În acest caz Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că „detenția unei persoane grav handicapate în condiții în care aceasta suferă în mod serios de frig, riscă să aibă dureri din cauza imposibilității de a utiliza patul și poate să se spele sau să folosească toaleta decît cu mari dificultăți, constituie un tratament degradant, interzis de art. 3 din Convenție”.

Promovarea acestor modificări, elaborate de către Ministerul Justiției în cooperare cu Centrul pentru Drepturile Omului, poate contribui, prin liberarea de la executarea pedepsei penale, la neadmiterea deținerii persoanelor grav bolnave în condiții inadecvate stării lor, și, implicit, la neadmiterea încălcării art. 3 al Convenției în raport cu aceste persoane.

A doua parte a proiectului vizează prevederile privind compensarea privilegiată a zilelor de muncă pentru persoanele care își ispășesc pedeapsa cu închisoarea. Astfel, la sesizarea și recomandarea Procuraturii Generale privind problemele existente la aplicarea normelor stabilite în art. 238 din Codul de executare al Republicii Moldova, se propune modificarea raportului de compensare – zile de muncă remunerate cu zile de detenție.

Conform prevederilor în vigoare ale art. 238 alin. (1) din Codul de executare al Republicii Moldova, condamnatul care nu încalcă regimul de detenție și îndeplinește conștiincios sarcinile de producție poate beneficia de compensarea privilegiată a 3 zile din durata pedepsei cu 2 zile de muncă, iar condamnatul antrenat la lucrări subterane sau la lucrări cu condiții grele și nocive de muncă, potrivit listei de munci și profesii aprobate de Guvern, a 3 zile din durata pedepsei cu o zi de muncă. Astfel, la calcularea zilelor privilegiate, condamnaților antrenați la lucrări în condiții normale de muncă, în contul duratei pedepsei se includ aproximativ 13 zile compensate privilegiat lunar, iar condamnații antrenați la lucrări în subteran sau la lucrări cu condiții grele și nocive (vătămătoare), deosebit de grele și deosebit de vătămătoare, beneficiază aproximativ de 56 de zile compensate privilegiat lunar. Comparând aceste două categorii de condamnați (cei care lucrează în condiții normale de muncă și cei care sunt antrenați la lucrări în condiții grele și nocive) se remarcă o diferență impunătoare între zilele privilegiate acordate pentru primii și cele acordate pentru a doua categorie. Diferența menționată mai sus se consideră a fi nejustificată în raport cu fapta săvârșită și pentru care a fost aplicată pedeapsa respectivă. Or, luând în comparație două persoane, ambele fiind condamnate la aceeași perioadă de detenție pentru săvârșirea unei infracțiuni cu același nivel de gravitate, nu se consideră echitabil ca persoana care va accepta să desfășoare muncă remunerată în condiții grele și nocive să stea efectiv în detenție aproape în jumătate cât cea care va munci în condiții normale. În unele cazuri, în rezultatul compensării privilegiate a zilelor de muncă cu zile de detenție, persoana care acceptă să desfășoare munci în condiții grele și nocive, nu stă efectiv în detenție nici măcar minimul prevăzut de legea penală (în dependență de categoria de infracțiuni - art. 91 din Codul penal) pentru a beneficia de liberare condiționată de pedeapsă înainte de termen.

Este de menționat că deținuții, pentru munca prestată în diferite condiții (normale sau grele și nocive), beneficiază, în principal, de remunerare corespunzătoare pentru fiecare dintre aceste categorii, conform Hotărârea Guvernului nr. 152 din 19 februarie 2004 „Cu privire la cuantumul sporului de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile”. Mai mult ca atât, în conformitate cu prevederile Ordinului directorului Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr. 210 din 29 octombrie 2008, condamnaților antrenați la lucrări cu condiții grele și nocive (vătămătoare), deosebit de grele și deosebit de vătămătoare li se achită un spor la salariu pentru munca prestată.

Prin modificarea raportului de compensare privilegiată – 4 zile din durata pedepsei cu 3 zile de muncă în condiții normale, iar pentru condamnatul antrenat la lucrări subterane sau la lucrări cu condiții grele și nocive de muncă, 3 zile din durata pedepsei cu 2 zile de muncă – se urmărește stabilirea corelației echilibrate a prevederilor legislației penale cu cele ale legislației execuționale cu privire la condamnații încadrați la munci remunerate. De asemenea, se consideră că noile prevederi vor favoriza încadrarea condamnaților în activități remunerate, indiferent de condițiile de muncă și raportul aplicat pentru compensarea acestora.

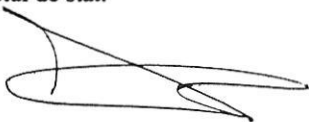
Proiectul a fost coordonat cu instituțiile interesate, obiecțiile și propunerile cărora au fost expuse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

În scopul informării societății despre elaborarea proiectului, în vederea consultării cetățenilor, în procesul elaborării sale, proiectul a fost plasat pe site-ul Ministerului Justiției. Obiecțiile și propunerile prezentate au fost luate în considerație la definitivarea proiectului.

De asemenea, proiectul a fost supus expertizei anticorupție, factori de coruptibilitate nefiind depistați.

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită alocarea unor mijloace suplimentare din bugetul de stat.

Ministru

Oleg EFRIM